

İstatistik adı İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı

Veri: Kapsam, Dönemsellik ve Zamanlılık

Kapsam karakteristikleri

Çalışmanın amacı: İmalat sanayinde faaliyet gösteren işyerlerinin kapasite kullanım oranlarının izlenmesi amaçlanmaktadır.

Verinin tanımı: İktisadi Yönelim Anketi (İYA) kapsamında derlenen, referans döneme ait imalat sanayi kapasite kullanım oranıdır.

İstatistiksel kavramlar ve tanımlar:

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (KKO): İmalat sanayinde faaliyet gösteren işyerlerinin referans dönemdeki mevcut fiziki kapasitelerine göre fiilen gerçekleşen kapasite kullanımlarıdır.

Sınıflamalar: İYA kapsamındaki işyerlerinin sınıflandırılmasında "Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiksel Sınıflaması" (Nomenclature Statistique des Activités Économiques) (NACE Rev.2) kullanılmaktadır.

Hedef kitle: İmalat sanayi sektörüdür.

Coğrafi kapsam: Tüm Türkiye'dir.

Coğrafi düzey: Yoktur.

Anketin çerçevesi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'nin İmalat Sanayi Üretim Endeksi (SÜE) anket birimlerinden oluşmaktadır. İYA'nın çerçevesi, SÜE' deki güncellemelere paralel olarak güncellenmektedir.

İşyeri kapsamı: Anketin işyeri kapsamı, Sanayi Üretim Endeksi (SÜE) çerçevesindeki anket birimlerinin üçlü faaliyet düzeyindeki üretim değerlerine kesme uygulanarak oluşturulmakta ve her yıl güncellenmektedir. Ankete katılan işyerlerinden, kapanan, faaliyetini durduran ya da faaliyet alanını değiştirenler kapsam dışında bırakılmaktadır.

Sektörel kapsam: NACE Rev.2 sektör sınıflamasının ikili faaliyet düzeyine göre 10-33 kodlu imalat sanayi alt sektörleri kapsamaktadır.

Kapasite kullanım oranı istatistikleri, ürünlerin nihai kullanım amacına göre yapılan sınıflandırmaya göre, dayanıklı ve dayanıksız tüketim malları, ara malları ve yatırım malları üreten sektör grupları itibarıyla ve ikili faaliyet düzeyine göre, 10-33 kodlu imalat sanayi alt sektörleri bazında verilmektedir. İkili faaliyet düzeyine göre, 19 kodlu kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı alt sektörünün kapasite kullanım oranı verileri ise, istatistiki gizlilik ilkesi gereğince yayımlanmamaktadır.

Zaman kapsamı: Kapasite kullanım oranı sorusu 2007 yılında İYA'ya eklenmiş olup, sonuçlara ilişkin istatistikler bu tarihten itibaren mevcuttur.

Diğer kapsam: Yoktur.

Kapsamdaki sınırlılıklar: Yoktur.

İstatistiksel birim: İmalat sanayinde faaliyet gösteren işyerleridir.

Temel dönem/yıl: Yoktur.

Referans dönemi: İçinde bulunulan aydır.

	Ölçü birimi: Değişken/Gösterge İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı	Ölçü Birimi Yüzde
Dönemsellik	Verinin toplama sıklığı: Aylık Verinin yayımlama sıklığı: Aylık	
Zamanlılık	Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi: Yaklaşık 25 gündür. İlk sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): Referans ayın son gününden 5 gün önce. Nihai sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): Referans ayın son gününden 5 gün önce.	

Kamuoyunun Bilgiye Erişimi

Yayımlama takviminin önceden duyurulması	Veriye ilişkin yayımlama takvimi: Yayımlama takvimi her yılın ilk iş günü TCMB Genel Ağ sayfasında yayımlanarak kamuoyuna önceden duyurulmaktadır. Veri yayımlama takviminin internet adresi: Veri Yayımlama Takvimi Veri dağıtım politikası: KKO istatistiklerinin her ay itibarıyla TCMB Genel Ağ sayfasında yayımlanmasını takiben, veri dağıtım sistemine üye olan gerçek ve tüzel kişilere ilgili verilerin yayımlandığı bilgisi iletilmektedir.
Eş zamanlı yayımlama	Tüm kullanıcılar ile aynı anda paylaşılıp paylaşılmadığı: Paylaşılmaktadır. Basın veya diğer belirli kullanıcılar ile özel anlaşmalar kapsamında verinin önceden paylaşılıp paylaşılmadığı: Paylaşılmamaktadır.

Bütünlük

Resmi istatistiklerin üretilmesine ilişkin şartlar, koşullar ve gizlilik	İstatistiklerin toplanması, işlenmesi ve dağıtımına ilişkin sorumluluk: TCMB Veri Yönetişi ve İstatistik Genel Müdürlüğü, Anketler ve Endeksler Müdürlüğü sorumludur. Veri üreten kuruluşlar ile veri paylaşımı ve koordinasyon: Yoktur. Bireysel cevaplayıcılara ait verinin gizliliği: İYA yanıtları, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 25 Nisan 2001 tarih ve 4651 sayılı Kanunla değiştirilen 43.maddesinin 5.fıkrasında yer alan "...Banka, toplanan istatistikî bilgilerden kişisel ve özel nitelikte olanları yayımlayamaz, açıklayamaz, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu dışında resmi veya özel herhangi bir makama veremez. Bu bilgiler istatistiki amaçlar dışında ve ispat aracı olarak kullanılamaz" hükmü gereğince "gizlilik ilkesi" çerçevesinde değerlendirilmekte ve üçüncü kişilere açıklanmamaktadır. İstatistik üretiminde çalışanlar, olanaklar, finansman: İYA kapsamında, verilerin toplanması, işlenmesi, kontrolü, analizi ve yayımlanması aşamalarında 2'si istatistik mezunu olmak üzere toplam 7 kişi çalışmaktadır. Bilişim kaynakları açısından bir sorun bulunmamaktadır. Herhangi bir teknik sorunla karşılaşıldığında Bankamız Bilişim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından gerekli teknik destek sağlanmaktadır.
---	--

Kullanıcı ihtiyaçlarının izlenmesi: Yılda bir kez olmak üzere TCMB Genel Ağ ortamında "İstatistik Kullanıcı Anketi TCMB Uygulaması" yapılmaktadır.

Kalite politikası: Uluslararası standartlara uygun, güncel, güvenilir, zamanlı ve şeffaf istatistikler üretilmesidir.

Kalitenin izlenmesi: İktisadi Yönelim Anketi istatistiklerinin uluslararası standartlarda üretildiği, TÜİK tarafından 2015 yılında verilen "Kalite Logosu" ile belgelenmiş olup, kalite logosu kapsamında yapılan değerlendirmeler her üç yılda bir tekrarlanacaktır.

İstatistiklerin yansızlığı: Üretilen istatistiklerin yansız olması için gerekli önlemler alınmakta ve bu kapsamda alt sektörlerde temsil ve yanıtlanma oranlarına dikkat edilmektedir.

Veri kaynakları: İmalat sanayinde faaliyet gösteren işyerleridir.

Yöntem:

Ağırlıklandırma: Anket yanıtlarının toplulaştırılmasında üç aşamalı olarak ağırlıklandırma yapılmaktadır. Ağırlıklandırmada, anket kapsamındaki işyerlerinin bir önceki yıldaki sanayi üretim endeksi kapsamında derlenen üretim değerleri kullanılmaktadır. Ankete verilen yanıtlar, birinci, ikinci ve üçüncü aşamalarda işyerlerinin bir önceki yıldaki üretim değerleri ile ağırlıklandırılarak NACE Rev.2 sektör sınıflamasına göre, sırasıyla üçlü faaliyet düzeyi, ikili faaliyet düzeyi ve imalat sanayi geneli düzeyinde toplulaştırılmaktadır. Ağırlıklar, bir önceki yıla ilişkin yıllık sanayi üretim endeksi verileri kullanılarak yılda bir kez güncellenmektedir.

Dağıtım şekilleri: Kapasite Kullanım Oranı istatistikleri, aylık gelişmelerin özetlendiği bir rapor eşliğinde TCMB Genel Ağ sayfasında "İstatistikler/Reel Sektör İstatistikleri" başlıkları altında yayımlanmakta ve ayrıca "İstatistikler /Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS)" başlığı altında zaman serisi olarak kullanıcılara sunulmaktadır.

İstatistiklerin hatalı yorumlanması ve yanlış kullanımına ilişkin görüş belirtme/tekzip: Veriler yayımlandıktan sonra yayım organlarında hatalı kullanımı önlemeye yönelik düzenli bir takip yapılmaktadır.

İstatistiksel veri toplama, işleme ve dağıtımdaki şartlar ve koşulların açıklanması: İYA yanıtları, katılımcıların tercihine göre TCMB Genel Ağ sayfası ya da posta aracılığıyla, ait olduğu ayın 1-15. günleri arasında alınmaktadır. Anket formu, posta aracılığıyla ankete katılmayı tercih eden işyerlerine, ilgili aydan bir önceki ayın son iş günü gönderilmektedir. Genel Ağ ortamında hazırlanan anket ise, bu ortamda bildirimde bulunmayı tercih eden işyerleri için ilgili ayın ilk iş günü erişime açılmaktadır. Toplulaştırılmış sonuçlar ilgili ayın son haftasında yayımlanmaktadır.

Mevsimsel düzeltme: KKO serilerinde mevsimsel düzeltme işlemi TRAMO-SEATS yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Mevsimsellikten arındırma yöntemi olarak dolaylı (indirect) yöntem kullanılmıştır. Bu kapsamda, imalat sanayinin alt sektörlerinden mevsim ve/veya takvim etkisi görülenler mevsimsel olarak düzeltilmekte ve ağırlıklı ortalaması alınarak hesaplama yapılmaktadır.

İstatistiğin toplanması, işlenmesi ve dağıtılması süreçlerinde bağlayıcı olan mevzuat:

- 1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu (25.4.2001 tarih, 4651 sayılı Kanun ile değiştirilen şekli) Madde 43
- 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu - Resmî İstatistik Programı

Yayımlanmadan önce veriye devlet birimlerinin içeriden erişimi

Yoktur.

İstatistiklerin yorumlanarak yayımlanması

İstatistikler yorumsuz bir rapor eşliğinde yayımlanmaktadır.

Yenileme ve yöntemdeki büyük değişikliklerin önceden bildirimi	Revizyon takvimi: KKO istatistiklerinde revizyon yapılmadığından revizyon takvimi bulunmamaktadır. İlk verinin ve revize edilmiş verinin tanımlanması: Anket döneminden sonra alınan yanıtlar değerlendirmeye alınmamakta, sonuçlar revize edilmemektedir. Mevsimsel etkilerden arındırılmış KKO serilerinde ise, yöntem ve uygulama gereği serilerin model yapısı, model parametreleri ve aykırı gözlem yapısı her yıl itibarıyla değiştirilmekte ancak seriler geçmişe dönük olarak revize edilmemektedir. Metodoloji, veri kaynağı ve istatistiksel tekniklere ilişkin büyük değişikliklerin önceden duyurulup duyurulmadığı: Metodoloji ve istatistiksel tekniklere ilişkin büyük değişiklikler olması durumunda, TCMB Genel Ağ sayfasında kamuoyuna önceden duyurulur.
---	--

Kalite

İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ait dokümantasyonun yayımlanması	İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve veri kaynaklarına ilişkin açıklama, TCMB Genel Ağ sayfasında ilgili başlık altında yayımlanmaktadır.
Bileşen detayının, ilgili veri ile uyumlaştırmanın, kabul edilebilirliğinin güvencesini sağlayan ve istatistiksel çapraz sorguları destekleyen istatistiksel çerçevenin yayımlanması	Verinin içsel tutarlılığı: Verilerin içsel tutarlılık kontrolleri yapılmaktadır. Verinin zamansal tutarlılığı: Karşılaştırılabilir zaman serileri 2007 yılından başlamaktadır. 1991-2006 dönemi için TÜİK tarafından derlenen KKO istatistiklerine ilişkin detaylı açıklamaya aşağıdaki linkten ulaşılabilir. Uygulama Değişiklikleri Verinin sektörler arası ve alanlar arası tutarlılığı: KKO istatistikleri, diğer veri kaynakları veya istatistikler ile uyumludur.

Notlar

Metaverinin son gönderilme tarihi	
Metaverinin son onaylanma tarihi	
Metaverinin son güncellenme tarihi	25/01/2019